

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΑΓΧΙΑΛΟΥ

Εισαγωγικὸν Σημείωμα. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἐμφανίσεώς του ὁ Χριστιανισμός, κηρυχθεὶς διὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐν Μακεδονίᾳ ¹⁾, ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὰς πολλὰς ἑλληνικάς πόλεις τῆς Θράκης, τὰς τε παραλίας ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου, τῆς Προποντιδὸς καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς χώρας ἐκείνης, αἵτινες ἐπὶ τρεῖς σχεδὸν αἰῶνας εἶχον ὑποκύψει εἰς τὸν Ἑλληνορωμαϊκὸν πολιτισμόν. Ἐνωρὶς δ' ἐκεῖ ἰδρύθησαν, ἐκκλησίαι κατὰ πάντα ὀργανωμέναι μετὰ ἐπισκόπων καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀγέλου, συνερχομένου εἰς συνόδους, μετέχουσαι τοῦ κοινῆς ἐκκλησιαστικοῦ βίου, ὅστις ἐξεδηλοῦτο εἰς τὴν παθητικὴν ἄμειναν κατὰ τῆς κυριαρχούσης πολυθείας καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν πρώτων αἰρέσεων. Περὶ τὰ μέσα ἡδὲ τοῦ 3^{ου} αἰῶνος ὀργανωμέναι ἐκκλησίαι ἀναγράφονται ἐν Ἀγχιάλῳ, ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Εὐξείνου, καὶ ΒΔ. ἐκείνης ἐν Δεβελτῷ (σημ. Δαβουτλή), στρατιωτικῇ ρωμαϊκῇ ἀποικίᾳ εἰς τὴν μεσόγειαν πρὸς τὸν Αἴμον. Ταύτης τῆς Δεβελτοῦ ὁ ἐπίσκοπος Αἴλιος Πούπλιος Ἰούλιος, ἐν ἐπιστολῇ τοῦ ἐπισκόπου Ἀντιόχειας Σαραπίωνος (198-212) φέρεται μαρτυρῶν περὶ τῆς κατὰ τῶν αἰρετικῶν Μοντανιστῶν δράσεως τοῦ πρό τινος τότε ἀποθανόντος ἐπισκόπου Ἀγχιάλου Σωτᾶ, γράψας «Ζῇ ὁ Θεὸς ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅτι Σωτᾶς ὁ μακάριος ὁ ἐν Ἀγχιάλῳ ἠθέλησε τὸν δαίμονα τὸν Πρισκίλλης ἐκβαλεῖν, καὶ οἱ ὑποκριταὶ οὐκ ἀφῆκαν» ²⁾. Ἡ αἵρεσις τοῦ Μοντανοῦ ἐκ Φρυγίας, ὅπου τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθη, διεδόθη καὶ ἐν Θράκῃ διὰ τῶν δύο ἀμέσων ἀκολουθῶν αὐτοῦ γυναικῶν, Πρίσκας ἡ Πρισκίλλης καὶ Μαξιμίλλης (περὶ τὸ 160), αἵτινες παρίστων ἑαυτὰς ὡς προφῆτιδας ³⁾. Ἐκ τῆς παλαιτάτης ταύτης μαρτυρίας τοῦ Αἰλίου Ἰουλίου μεταγενεστέρᾳ—ἴσως τοῦ ε'. αἰῶνος—παράδοσις ἐδημιούργησεν ὄλην σύνο-

1) Ἀποστ. Πράξ. 16,11—17,2.

2) Εὐσεβ. Ἑκκλ. Ἱστορ. γ. 19,3 ἔκδ. Dintorf. 1890.

3) Περὶ αὐτῶν καὶ τοῦ Μοντανοῦ βλ. L. Duchesne *Histoire ancienne de l'Église* t. I (1923) p. 270—284.

δον ἐκ 13 Θρακῶν ἐπισκόπων ἐν Ἀγχιάλῳ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ μακαρίου Σωτᾶ. Οὕτως ὁ Parus ἐν τῷ Libello synodico γράφει ὅτι «Ἱερωτάτῃ σύνοδος συνήλθεν ὑπὸ τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Σωτᾶν τῆς ἐν Θράκῃ Ἀγχιάλου μετὰ δώδεκα ἄλλων ἐπισκόπων, ἤλεγξε τὰς πλάνας Θεοδότου τοῦ σκυτέως ¹⁾, τοῦ Μοντανοῦ καὶ τῆς Μαξιμίλλης καὶ κατεδίκασεν αὐτούς» ²⁾.

2. Ἄν τις πιστεύσῃ τὴν παράδοσιν περὶ τῆς ἀγίας Σεβαστιανῆς, ἑορταζομένης τὴν 7 Ἰουνίου καὶ 16 Σεπτεμβρίου, καὶ ἥς τὸν βίον ἐξέδωκαν οἱ Βολλανδισταὶ ³⁾, τὸ Εὐαγγέλιον εἶχε κηρυχθῇ καὶ εἶχεν ὁπαδούς ἐν Ἀγχιάλῳ ἤδη περὶ τὰ τέλη τοῦ α'. αἰῶνος· διότι ἡ παράδοσις αὕτη λέγει ὅτι «ἐξελθοῦσα ἡ ἀγία Σεβαστιανὴ εἰς Ἀγχιάλον καὶ εὐροῦσα μαθητὴν τοῦ ἀγίου Παύλου, ὀνόματι Θεοφάνιον, ἡσπάσατο αὐτὸν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς». Ἐν Ἀγχιάλῳ οὐδεμία ἀπήχησις διεσώθη οὔτε τῆς παραδόσεως ταύτης οὔτε τῶν ἐν αὐτῇ ἀπαντῶντων ὀνομάτων. Ἡ ὀργάνωσις ὁμως τῆς ἐν αὐτῇ Χριστιανικῆς κοινότητος εἰς ἐπισκοπὴν ἦδη ἀπὸ τοῦ β'. αἰῶνος εἶνε ἀναμφισβήτητος ἐκ τε τῆς ἀνωτέρω παραθεθείσης ἀσφαλούς ἐκ τοῦ αἰῶνος ἐκείνου μαρτυρίας τοῦ Αἰλίου Ἰουλίου, ἣν περιέσωσεν ὁ Ἀντιοχείας Σαραπίων καὶ ἐξ αὐτοῦ ὁ Εὐσεβίος, καὶ ἐκ τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς εἰς τὸν καθόλου βίον τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκ τοῦ νεωτάτου καταλόγου τῶν ἐν τῇ Α' Οἰκουμένηῳ Συνόδῳ (325) παραστάντων ἐπισκόπων φαίνεται ὅτι καὶ ἡ Ἀγχιάλος ἀντεπροσωπεύθη ἐν Νικαίᾳ ⁴⁾. Μετὰ 18 ὁ ἔτη κατὰ τὰς περὶ τοῦ Μ. Ἀθανασίου συνόδους ἐν Σαρδικῇ καὶ Φικιπουπόλει (343) παρέστη ὁ Ἀγχιάλου Τιμόθεος ⁵⁾, ὡς καὶ ἐν τῇ Β' Οἰκουμένικῃ Συνόδῳ (381) ὁ Σεβαστιανός ⁶⁾. Πάντα ταῦτα πείθουσιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ἀγχιάλου καὶ διὰ τὴν ἀρχαιότητα αὐτῆς καὶ διὰ τὴν γειτονίαν πρὸς τὸ κέντρον καὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, ὅποιον κατέστη ἀπὸ τοῦ δ'. αἰῶνος ἡ Κωνσταντινούπολις, μετεῖχε διὰ τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς τοῦ καθόλου βίου τῆς ἐκκλησίας.

3. Ἐν τῇ μακρᾷ ὁμως ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγχιάλου

1) Περὶ τούτου «πρῶτος εἰπόντος ψιλὸν ἄνθρωπον τὸν Χριστὸν» βλ. Εὐσεβ., Ἔ. Ἰστ. γ, 28,6.

2) Mansi Conciliorum Collectio amplissima t. I. col. 723.

3) H. Delehay: Propylaeum ad Acta Sanctorum Novembris col. 50 καὶ ἐν Acta SS. Iunii VII.

4) Wl. N. Bénéchévitch: Κατάλογος τῶν ἐν Νικαίᾳ πατέρων (ρωσ.).

5) Feder: Studien zu Hilarius von Poitiers. Vien 1911 p. 91 n. 72.

6) Mansi t. III, c. 572 καὶ Le Quien: Oriens Christianus t. I. p. 1190.

υπάρχουσι πολλά κενά, ὡς τοῦτο παρατηρεῖται καὶ περὶ ὧν τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, τῶν τε μικροτέρων καὶ αὐτῶν τῶν μεγίστων καὶ πατριαρχικῶν ¹⁾). Ἀπὸ τοῦ πτωχοῦ καταλόγου τοῦ Le Quien ²⁾ καὶ τοῦ μακαρίτου Ἀμασείας Ἀνθίμου Ἀλεξούδη ³⁾ μέχρι τοῦ πρὸ 23 ἐτῶν δημοσιευθέντος ὑπὸ τοῦ S. Vailhé ⁴⁾, ὁ κατάλογος τῶν ἐπισκόπων Ἀρχιαίου σπουδαίως ἐπλουτίσθη καὶ συνεπληρώθη· σήμερον δ' ἀποτελέσθη σειρὰ ὅλη 49 ἐπισκόπων καὶ μητροπολιτῶν αὐτῆς, διὰ τῆς δημοσιεύσεως πολυπληθῶν ἐγγράφων περὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, τῶν διαφόρων μονῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπαρχιῶν. Τὰ ὑπάρχοντα εἰσὶν ἐπὶ κενὰ παρατηροῦνται, ὡς συνήθως, εἰς τὴν πρὸ τῆς Ἀλώσεως περίοδον καὶ τοὺς δύο πρώτους μετ' αὐτὴν αἰῶνας.

4. Ἐπισκοπὴ οὖσα κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ Διοικήσει ἡ Ἐπαρχία Αἰμιμόντου ⁵⁾, περὶ τὸ 630 ἀναγράφεται ὡς ἀνεξάρτητος ἀρχιεπισκοπὴ τῆς διοικήσεως Ροδόπης, ἐξαρτωμένη ἀμέσως ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Κηπρόλεως ⁶⁾, ὡς 52α ἐπαρχία, τῆς Μεσημβρίας ἀναγραφομένης ὡς 67ης ⁷⁾. Ἐκ τῆς εἰς Λέοντα τὸν Σοφὸν ἀποδιδωμένης «Διατυπώσεως» τοῦ δεκάτου αἰῶνος ⁸⁾ ἡ Ἀρχία καὶ ἡ Σαῶζοῦπολις ἐλλείπουσιν ⁹⁾, ἀναγράφεται ὅμως ἡ Μεσημβρία ὡς ἀρχιεπισκοπὴ. Ἐν ταῖς «Ἀναγραφαῖς» τοῦ αἰῶνος ἐλλείπουσιν ἡ τε Ἀρχία καὶ ἡ Μεσημβρία, ἐν δὲ ἐπισκοπῇ Σαῶζοῦπόλεως, Ἀγαθοπόλεως, Δεβελ-τοῦ, Τραβίζους, Καράβου, Βουκέλλων, Προβάτου, Σκοπέλλου, Βρύ-

1) Εἶνε γνωστὸν ὅτι καὶ τῶν ἐπισκόπων τοῦ Βυζαντίου ὁ κατάλογος τῶν πρώτων 3 αἰῶνων συνεπληρώθη βραδύτερον, καὶ τὰ ὀνόματα καὶ ἡ σειρὰ καὶ ὁ χρόνος τῆς ἀρχῆς τῶν πρώτων 15 ἐπισκόπων τῆς Ρώμης ὑπόκεινται εἰς πολλὴν ἀμφισβήτησιν.

2) Le Quien: Oriens Christianus t. I p^o 1189—1192.

3) Τὸ ἀξιόλογον ἄλλ' ἀτελὲς ἔργον τοῦ Ἀλεξούδη περὶ τῶν πατριαρχῶν καὶ ἐπισκόπων τοῦ Οἴκουμενικοῦ θρόνου ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ «Νεολόγῳ» Κηπρόλεως ἀπὸ τοῦ 1890 καὶ ἐξῆς.

4) Ἐν Dictionnaire d' Histoire et de Géographie ecclésiastique. Paris 1914. t. II, col 1151—1153 ἐν λ. Anchialos.

5) G. Parthey: Hieroclis Synecdemos et Notitiae Graecae episcopatum. Ὁ Συνέκδημος τοῦ Ἱεροκλέους ἐγράφη πρὸ τοῦ 535 (βλ. Krumbacher—Σωτηριάδου: Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας τ. Β' σ 22): δὲν ἀναγράφονται δ' ἐν αὐτῷ οὔτε ἡ Μεσημβρία οὔτε ἡ Ἀπολλωνία (Σαῶζοῦπολις).

6) Ψευδ. Ἐπιφανίου ἔκθεσις παρὰ Gelzer: Ungedruckte undungenügend veröffentlichte Texte d. Notitiae episcopatum p. 535 n. 59.

7) Parthey αὐτ. σ. 58 καὶ 59 καὶ 73, ἐνθα μετὰ τῆς Μεσημβρίας εἶνε ἡνωμένη καὶ ἡ Σαῶζοῦπολις.

8) Parthey αὐτ. σ. 100.— 9) Parthey αὐτόθι.

σεως, Βουλγαροφύγου καὶ Τζωθδος τάσσονται ὑπὸ τὸν Ἀδριανουπόλεως ¹⁾, Ἐν τῇ μετὰ ταύτην 4ῃ Ἀναγραφῇ περὶ Ἀγχιάλου σημειοῦται ὅτι «πρότερον ἦν ἡνωμένη τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Μεσημβρίας. Αὐτῆς δὲ τιμηθείσης εἰς Μητρόπολιν, ἐγένετο καὶ ἡ Ἀγχιάλος ἀρχιεπισκοπὴ» ²⁾, καὶ ἀπεσπάσθησαν ἡ μὲν Μεσημβρία εἰς τὴν Διοίκησιν Αἰμιμόντου, ὑπαχθεῖσα εἰς τὸν Ἀδριανουπόλεως ³⁾, ἡ δὲ Ἀγχιάλος εἰς τὴν τῆς Ροδόπης ὡς ἀρχιεπισκοπὴ ⁴⁾· ἐπὶ δὲ Ἀνδρονίκου β'. τοῦ Παλαιολόγου (1282—1328) προήχθη εἰς Μητρόπολιν καὶ τοιαύτῃ παρέμεινε μέχρι τῆς καταστροφῆς αὐτῆς τῷ 1906 ⁵⁾.

5. Ἡ μέχρι τῆς δ' Σταυροφορίας σπουδαίτης τῆς Ἀγχιάλου ὡς τοῦ ἐν τῷ Εὐξείνῳ πολεμικοῦ λιμένος τῆς αὐτοκρατορίας, μετὰ δὲ τὸν περιορισμὸν πρὸς Β. καὶ ἐν Μ. Ἀσίᾳ καὶ ἐν ταῖς νήσοις τῶν κτήσεων τοῦ Κράτους, ἡ ἄμεσος γειτονία αὐτῆς πρὸς τὴν πρωτεύουσιν ἐξηγεῖ τὴν συχνὴν παρουσίαν τοῦ μητροπολίτου αὐτῆς ἐν τῇ ἐνδημοῦσῃ Συνόδῳ τῆς Κπόλεως. Ἐν τούτῳ σημειωτέος πλὴν ἄλλων Σωφρόνιος δ' α' μετασχὼν τῆς ἐκείνου μητροπολιτῶν ἀντιπροσωπείας τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἐν Φερράρᾳ καὶ Φλωρεντίᾳ πρὸς ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν Συνόδῳ τοῦ 1438—1439 καὶ διατελέσας πιστὸς πρῶτος πρῶτος τοῦ προαχου τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῇ Συνόδῳ ἐκέλευε Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ ¹⁾. Μετὰ δὲ τὴν Ἀλωσην, ὅτε ἡ Ἀγχιάλος κατέστη σπουδαίον κέντρον τῆς διασκορπισθείσης Βυζαντινῆς ἀριστοκρατίας, ὁ μητροπολιτικὸς αὐτῆς θρόνος ἀπέβη περιζήτητος· εἰς αὐτὴν ἀπεστέλλοντο ἐκλεκτοὶ ἀρχιερεῖς, οἱ δὲ κατ'οικοὶ αὐτῆς ἦσαν περὶ τοῦτο ἀπειρητικοί. Οὕτω π. χ. ἔτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1400, βραδύνοντος τοῦ Πατριάρχου Ἀντωνίου νὰ πληρώσῃ τὴν χρεώουσαν μητρόπολιν Ἀγχιάλου, οἱ προύχοντες μετὰ τοῦ κλήρου διὰ γράμματος ἀπήτησαν τοῦτο, ὑποδείξαντες μάλιστα καὶ ἴδιον ὑποψήφιον, τὸν συμπολίτην αὐτῶν ἱερομόναχον Ἰσιδωρον. Ὁ Πατριάρχης ἀποκρινόμενος παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐκλογή τῶν μητροπολιτῶν ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς Συνόδου, ἥτις ὥριζε τρεῖς ὑποψηφίους, ἐξ ὧν ὁ πατριάρχης ἐξέλεγε τὸν καταλλήλοτερον· διὸ παρέμεινε αὐτοὺς εἰς τὴν Σύνοδον, ὑποσχόμενος, ἂν μεταξὺ τῶν ὑπὸ ταύτης ὑποδειχθησομένων συμπεριληφθῇ καὶ ὁ Ἰσιδωρος, τοῦτον

1) Parthey σ. 123—124.— 2) Parthey σ. 135.— 3) Parthey σ. 160.— 4) Parthey σ. 153 καὶ 164.

5) Parthey αὐτ. σ. 235.

6) Ἀδὰμ. Ν. Διαμαντοπούλου: Μάρκος ὁ Εὐγενικός καὶ ἡ ἐν Φλωρεντίᾳ Σύνοδος 1899 σ. 89.

αὐτός νά ἐκλέξη 1). Ὅτε τῷ 1836 ἡ Σύνοδος μετέθηκε τὸν Ἀγχιάλου Σωφρόνιον β' εἰς Ἑρσέκιον, ἀντικαταστήσασα αὐτὸν διὰ τοῦ Δημητριάδος Νεοφύτου, οἱ Ἀγχιαλίται ἐπέμειναν καὶ ἐπέτυχον νά παραμείνῃ ὁ ὑπ' αὐτῶν ἀγαπώμενος Σωφρόνιος μέχρι τοῦ 1847, τοῦ Νεοφύτου ὡς πρῶην Ἀγχιάλου μετατεθέντος εἰς Σωζούπολιν 2). Ἐκ τῶν κοσμησάντων τὸν θρόνον τῆς Ἀγχιάλου πολλοὶ ἀρχιερεῖς διέπρεψαν καὶ κατὰ τὴν αὐτόθι ποιμαντορίαν τῶν καὶ ἐν τῷ καθόλου βίῳ τῆς Ἐκκλησίας. Πλὴν τοῦ ἀγίου Σωτᾶ καὶ τοῦ Σωφρονίου α', περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγράψαμεν, Παρθένιος ὁ α'. καὶ Βασίλειος ὁ β'. ἔγιναν καὶ Οἰκουμενικοὶ πατριάρχαι. Παρθένιος ὁ β'. ἦτο πρότερον Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης λαβὼν τὴν Ἀγχιάλον «προεδρικῶς». Βασίλειος ὁ α'. ὁ εἶτα γενόμενος προτελευταῖος μητροπολίτης Σμύρνης διεκρίθη διὰ τὴν διοικητικὴν του ἱκανότητα, τὴν σοφίαν καὶ φιλομουσίαν καὶ τοῦ βίου τὴν ἀγιότητα.

6. Ἡ ἐπαρχία Ἀγχιάλου εἰς παλαιότερους χρόνους περιελάμβανε 54 χωρία καὶ κωμοπόλεις καὶ τὰς πόλεις Ἀγχιάλον καὶ Πύργον. Συνορεύουσα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν πρὸς τὰ ΒΔ, μετὰ τῆς ἐπαρχίας Πρεσθάβας περιήλθε τῷ 1636 πρὸς αὐτὴν εἰς προστασίας ἐπὶ τοῦ ΠΚ. Νεοφύτου Γ', ὅτε διὰ πράξεως τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπεστράφησαν εἰς τὸν Ἀγχιάλου Μητροπολίτην τὰ παρανόμως ὑπὸ τοῦ Πρεσθάβας κατεχόμενα χωρία Τσαλή-καράκ, Σεμέντοβο καὶ Κκίνοβο 3). Τὰ πλεῖστα τῶν χωρίων τούτων ἦσαν βουλγαροφωνα, ἀλλὰ πιστὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ πατριαρχείου, ἐς οὗ καὶ κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις τοῦ βουλγαρικοῦ Σχίσματος ἡ ἐπαρχία Ἀγχιάλου, ὡς καὶ ἡ τῆς Μεσημβρίας, Σωζουπόλεως καὶ Βάρνης, δὲν περιελήφθη εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν βουλγαρικὴν ἐξαρχίαν.

7. *Ἐπίσκοποι καὶ Μητροπολίται Ἀγχιάλου.*—1. *Σωτᾶς*—ἅγιος, περὶ τὸ 170 ἔτος. Μνημονεύεται ὑπὸ Εὐσεβίου Ἐκκλ. Ἱστορ. v, 19,3. βλ. ἀνωτ. § 1.

2. *Τιμόθεος.* 343—344. Παρὴν ἐν τῇ Συνόδῳ τῆς Σαρδικῆς-Φιλιππουπόλεως, περὶ ἧς βλ. L. Duchesne : *Histoire ancienne de l'Église t. II. p. 215—232* καὶ P. Batiffol : *La paix Constantinienne p. 433—440.* Βλ. ἀνωτ. § 2.

3. *Σεβαστιανός.* 381. Παρὴν ἐν τῇ Β'. Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ. Mansi III c. 572. Le Quien I p. 1190.

4. *Σαββάτιος.* 459. Ὑπέγραψε τὴν ἐπὶ ΠΚ. Γενναδίου α' πράξιν

1) Miklosich-Müller : *Acta Patriarchatus Constantinopolitani t.II. p. 345—347.*

2) Ἐκκλῆς. Ἀλήθεια ἔτος 2 σ. 332.

κατὰ Σιμωνιακῶν, φερόμενος μετὰ τὸν ἐπ. Κῶ Ἰουλιανόν, τὸν γνωστόν ἐμπιστον λεγάτον τοῦ πάπα Λέοντος α'. ἐν τῇ ἐν Χαλκηδόνι Δ'. Οἰκουμ. Συνόδῳ. Mansi VII. c. 920. Le Quien p. 1190.

5. **Παῦλος α'.** 553. Παρῆν ἐν τῇ Ε'. Οἰκουμ. Συνόδῳ ἐπὶ ΠΚ. Εὐτυχίου, ὑπογράφας «Παῦλος ἐλέω Θεοῦ ἐπίσκοπος πόλεως Ἀγχιάλου ὁμοίως (ὑπέγραψα)». Mansi IX. c. 396.

6. **Ἰάκωβος.** Ἐπὶ ΠΚ. Ταρασίου (784—806).

7. **Νικόλαος.** 879. Παρῆν ἐν τῇ ἐπὶ Μ. Φωτίου Η'. Οἰκουμ. Συνόδῳ (879 - 880) ὑπογράφας «Νικόλεως Ἀγχιάλου». Mansi XVII c. 376.

8. **Στέφανος.** 1166—1170. Ὑπέγραψεν εἰς Πρακτικά δύο Συνόδων: τῇ 1166 καὶ 30 Ἰανουαρίου 1170 ἐπὶ ΠΚ. Μιχαὴλ τοῦ Ἀγχιάλου κατὰ τοῦ προκατόχου τούτου Οὐκᾶ Χρυσοβέργη, Allatius: De consensu. Spiritus Sancti p. 690. πρβλ. καὶ Chalandon: Les Comnènes t. II. p. 651.

9. **Μιχαὴλ ὁ τοῦ Ἀγχιάλου.** ὁ γενόμενος Οἰκ. Πατριάρχης, ὅτε πρέπει ν' ἀναγραφῇ πρὸ τοῦ Στεφάνου. Οὕτως ἐκλαμβάνει ὁ Vaillhé (ἐν Dictionnaire d'Histoire et de Géographie ecclésiastique t. II. p. 1512) τὰ περὶ τοῦ ΠΚ. «Μιχαὴλ τοῦ Ἀγχιάλου» ἢ «τοῦ Ἀγχιάλων» ὡς φέρεται ἐν ἀποστάσματι πρῶτως τοῦ πατριάρχου τούτου πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Πύργου Κωνσταντῖνον Σπαρτοπούλον (Α. Π. Κεραμέως: Ἀνάλεκτα Ἱεροσολ. Σταχυολογίας τ. Α' σ. 460—461). Τοιαύτη ὁμῶς ἐξηγήσις τοῦ «ὁ τοῦ Ἀγχιάλου» ἀντὶ τοῦ «ἀπὸ Ἀγχιάλου» εἶναι ἄνευ προηγουμένου ἢ καὶ μεταγενεστέρου παραδείγματος. Τὸ ἄρθρον «τοῦ» ἀγεῖ εἰς τὴν ὑπόθεσιν μῆτοι πρόκειται περὶ τοῦ Μιχαὴλ τούτου ὡς συγγενοῦς ἢ ἀναστήματος ἐπιφανοῦς τινος τότε μητροπολίτου Ἀγχιάλου ἢ καὶ ἀπλῶς ἐξ Ἀγχιάλου καταγομένου.

10. **Ἰωάννης.** Ἐπὶ ΠΚ. Γεωργίου Ξιφιλίνου (1191—1198), ἐφ' οὗ ὑπέγραψε συνοδικὴν πρᾶξιν.

11. **Ἰωσήφ.** 1381. Φέρεται ὑπογεγραμμένος εἰς ἀφορισμὸν κατὰ τοῦ ἐπ. Περιθεωρίου, ἐπὶ ΠΚ. Νεΐλου. Miklosich et Müller Acta P. C. - ni t. II. p. 39.

12. **Σωφρόνιος α'.** 1438. Παρῆν ἐν τῇ ἐν Φερράρα καὶ Φλωρεντίας ἐνωτικῇ Συνόδῳ, ὡς μέλος τῆς δεκαμελοῦς ἐξ ἀρχιερέων καὶ ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐλληνικῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν πρὸς τοὺς Λατίνους συζήτησιν (Συρόπουλος Vera historia etc. γ. 6, 120, 14, 134, 16, 137, VI 113, 160. Ἀδ. Ν. Διαμαντοπούλου: Μάρκος ὁ Εὐγενικός καὶ ἡ ἐν Φλωρεντίας Σύνοδος. Ἀθῆναι 1899 σ. 78.89). Τοῦτον ὁ Vaillhé ἀναγράφει μόνον ὡς ὑπογράψαντα τὰ Πρακτικά τῆς ἀνυπάρκτου συνόδου τοῦ 1450 καὶ τῆς τοῦ 1467, παραπέμπων εἰς τὸν Allatium de con-

sensu.. Sp. Sancti p. 1388. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀναγράφει αὐτὸν καὶ ὁ Σάρδεων Γερμανὸς ἐν «Θρακικοῖς» Η'. σ. 121 πρβλ. καὶ «Ὁρθοδοξίαν» Η'. 315, 345.

13. **Ἰγνάτιος**. 1474—1477. Σάρδεων Γερμανοῦ: Συμβολὴ εἰς τοὺς πατριαρχικοὺς καταλόγους ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως καὶ ἐξῆς. Κπολις 1935 σελ. 16 «Ὁρθοδοξία» αὐτ. σ. 320 καὶ Ἐπ. Σταματιάδου: Ἐκκλησ. Σύλλεκτα. Σάμος 1891 σελ. 14.

14. **Νεόφυτος** α'. 1484—1497. Κατὰ Ἠλ. Ἀλεξανδρίδην, συμπληρώσαντα τοὺς Καταλόγους τοῦ Ἀμασείας Ἀνθίμου.

15. **Ἰωαννίκιος**. 1523. Κατὰ τὸν αὐτὸν Ἀλεξανδρίδην.

16. **Ἀνάκιος**. 1561. Ὑπογράφει πρᾶξιν πολυμελοῦς τοπικῆς ἐν Κπόλει συνόδου, ἣτις ἀνεγνώρισε τὸν βασιλικὸν τίτλον τοῦ ἐν Μόσχᾳ τσάρου Ἰωάννου δ' τοῦ Κεραυνοῦ, ὡς γνησίῳ διαδόχῳ τοῦ ἁγ. Βλαδιμήρου, ἀνεγνωρισμένου ὑπὸ τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου β'. Regel Analecta Byzantinorussica p. 79.

17. **Ξενοφῶν**—1565. Ὑπέγραψε τὴν Πράξιν τῆς καθαιρέσεως τοῦ ΠΚ. Ἰωάσαφ β'. τοῦ Μεγαλοπρεποῦς κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1565. M. Crusii Turcograecia p. 172.

18. **Θεόληπτος**—1590. Ἐπὶ ΠΚ. Ἰερεμίου β'. Regel, ἐνθ' ἀνωτ. p. 89.

19. **Ἀθανάσιος**. 1593—1609. Miklosich Müller: Acta et Diplomata P. C.-ni V. p. 461 ἐπὶ Πράξεως τοῦ 1596. Α. Π. Κεραμέως ἐν Μαυροκορδατείῳ Βιβλιοθήκῃ τ. Α' σ. 121. Κπολις 1891. Πατρ. Κῶδ. Α'. 23.47.

20. **Παρθένιος**; α'. 1609—1623. Διάδοχος τοῦ Ἀθανασίου (Γενναδίου Ἡλιουπόλεως: Φωτίειος Βιβλιοθήκῃ τ. Ι. σ. 80—81 κατὰ τὸν Πατρ. Κῶδ. Α'. 47 πρβλ. καὶ τ. ΙΙ σ. 6) ἐπὶ τῆς β' πατριαρχείας Νεοφύτου β'. (1608—1612). Τῷ 1614 ὑπογράφει πρᾶξιν περὶ τινων χωρίων τῆς ἐπαρχίας Φιλίππων (Πατρ. Κῶδ. Α'. 70), τῷ 1616 πρᾶξιν περὶ ὁρίων τῆς ἐπαρχίας Ἀμασείας (Πατρ. Κῶδ. Α'. 31 ἐν Φωτ. Βιβλ. Ι. σ. 81 σημ. 15 πρβλ. καὶ Πατρ. Κῶδ. Α'. 13, 49, 70, 74, 75, 77, 103, Β'. 23). Τὴν 19 ἰουνίου 1623 μετετέθη εἰς Ἀδριανούπολιν (L. Le-grand: Bibliographie hellénique au XVII siècle t. I p. 192 καὶ t. IV p. 341 καὶ 345 πρβλ. καὶ Ἐκκλησ. Ἀλήθειαν 2 σ. 229. Ὁ Σάθας ἐν Μεσ. Βιβλιοθήκῃ τ. 3, σ. 563 ἐσφαλμένως χρονολογεῖ ὑπόμνημα αὐτοῦ ὡς «πρῶην Ἀγχιάλου»). Τῷ 1639, εἰς τὴν ταραχὴν καὶ τραγικὴν ἐποχὴν τοῦ Πατριαρχείου Κπόλεως (πρὸ ἐνός ἔτους ἔπνιξαν Κύριλλον τὸν Λούκαριν καὶ καθήρεσαν καὶ ἔπνιξαν Κύριλλον τὸν Κονταρῆν) «ἔπεισαν τὸν Ἀδριανουπόλεως κύριον Παρθένιον, τὸν πρότερον χρηματίσαντα καὶ Ἀγχιάλου» κατὰ τὸν Πατρ. Κατάλογον Φι-

λίππου τοῦ Κυπρίου, ἐν Banduri Imperium Orientale t. I, p. 248) ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸν πατρ. θρόνον, γέρων ἤδη, καὶ ἀπὸ τριακονταετίας ἀρχιερεὺς (Φωτ. Βιβλ. τ. I, σ. 80—81).

21. **Χριστοφόρος**. 1623—1628 ἀπὸ ἱερομονάχου ἐξελέγῃ εἰς διαδοχὴν τοῦ Παρθενίου α'. κατὰ ἰούνιον τοῦ 1623, ὅτε κατ' Αὐγουστον ὑπέγραψε σιγίλλιον τοῦ ΠΚ. Ἀνθίμου β'. περὶ ἐνώσεως τῶν ἐπαρχιῶν Μηδείας καὶ Σωζουπόλεως (Πατρ. Κῶδ. Α'. 137 κατὰ Σάρδεων Γερμανὸν ἐν «Θρακικοῖς» ΣΤ' σ. 97—98) καὶ κατ' Ἀπρίλιον 1624 ἐπὶ ΠΚ. Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως ὑπόμνημα ἐκλογῆς τοῦ Γάνου καὶ Χώρας Ἰωαννικίου (Πατρ. Κῶδ. Α'. 333 πρβλ. Ἐκκλ. Ἀλήθεια 2, σ. 668). Τῇ 27 ἰαν. 1628 μετετέθῃ εἰς Φιλιππούπολιν διαδεχθεὶς τὸν καθαιρεθέντα Μελέτιον (Ἐκκλ. Ἀλήθεια αὐτ. σ. 669). Ἀπέθανεν ἐν Φιλιππουπόλει τῷ 1636.

22. **Μητροφάνης**. 1628 ἀπὸ Σωζοαγαθοπόλεως ἐξελέγῃ 27 ἰαν. 1628 (Νομικὴ Συναγωγὴ σ. 204 καὶ Σάθας Μ. Βιβλ. τ. 3 σ. 566 καὶ Σάρδεων ἐν «Θρακικοῖς» Η' σ. 418). Ἀναφέρεται κατὰ ἰούνιον 1630, Ὀκτώβριον 1632, Σεπτέμβριον 1638 εἰς σιγίλλιον τοῦ ΠΚ. Νεοφύτου Γ'. περὶ ἐπιστροφῆς εἰς τὴν Μητροπόλιν Ἀγχιάλου τῶν χωρίων Τσαλὶ-καβὰκ, Σεμένταβο καὶ Κερίβο, παρανόμως κατεχομένων ἀπὸ τοῦ Πρεσβυτάβας (Πατρ. Κῶδ. Α'. 242—243 καὶ ἐν Φωτ. Βιβλιοθήκῃ I σ. 159—161) καὶ Ἰουλίου 1639 (Δ. Π. Κεραμέως: Ἀνάλεκτα Ἱεροσολ. Σταχυολογίας τ. I σ. 104).

23. **Ἰωακείμ α'**. 1653—1662. Ἀναφέρεται, ἄγνωστον ἂν διαδεχθεὶς τὸν Μητροφάνη, κατὰ Δεκέμβριον 1653 (Ἑλλην. Φιλολογικὸς Σύλλογος ΚΠ. τόμ. 20ός σ. 104), τὸν δὲ ἰούνιον τοῦ 1662 ὑπογράφει τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς τοῦ ΠΚ. Διονυσίου Γ' τοῦ Βαρδαλῆ (Ἐκκλ. Ἀλήθεια II, σ. 698). Ἀπέθανε πρὸ τῆς 24 Ἰουλίου 1662.

24. **Κάλλιστος** 1662—1671. Ἀπὸ ἱερομονάχου καὶ Μ. πρωτοσυγκέλλου, ἐξελέγῃ τὴν 26 ἰουλίου 1662 εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀποθανόντος Ἰωακείμ (Πατρ. Κῶδ. Α'. 425. Νομικὴ Συναγωγὴ σ. 269. Σάθας Μ. Βιβλ. τ. 3, σ. 596. Ἐπετηρὶς Βυζ. Σπουδῶν Θ'. σ. 259 καὶ Β. Μυστακίδης ἐν Ἐπ. Βυζ. Σπουδ. IB. σ. 151).

25. **Παρθένιος β'**. 1671—1672 πρώην ΠΚ. Παρθένιος ὁ Δ' ὁ Μογυλάδος, ὁ πεντάκις γενόμενος πατριάρχης κατὰ τὴν οἰκτρὰν ἐκείνην περίοδον τοῦ Οἴκ. Θρόνου, ὅτε εἰς μίαν εἰκοσιπενταετίαν (1651—1676) ἐπατριάρχευσαν ὄλοι ἔνδεκα, ὧν ὁ μὲν Κύριλλος Γ' καὶ Παΐσιος Α' δὶς, ὁ δὲ Παρθένιος Δ' καὶ Διονύσιος Δ' πεντάκις ἑκάτερος, ἔλαβε δ' ὁ Παρθένιος τῷ 1671 τὴν 17 Ἰανουαρίου μετὰ τὴν τρίτην του πατριαρχίαν τὴν Ἀγχιάλον «προεδρικῶς» κατὰ Σάθαν (Μ. Βιβλ. τ. 3 σ. 602) κατὰ δὲ Σάρδεων Γερμανὸν τῷ 1677 ποιμένας,

κατ' αὐτὸν «ἄγνωστον μὲν πόσον χρόνον ἀλλὰ πιθανῶς μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 1684» («Θρακικά» Η' σ. 122 καὶ σημ. 6).

26. **Δανιήλ**, 1671—1700. Ἀναφέρεται κατὰ Δεκ. τοῦ 1671 (Βελουδίου: Χρυσόβουλλα. 1873 σ. 54) καὶ ὑπογράφει εἰς συνοδικὴν πράξιν τοῦ Ὀκτ. 1672 (Καλ. Δελικάνη: Πατρ. ἔγγραφα τ. Γ' σ. 242) καὶ 1675 (Ἀλεξούδης ἐν «Νεολόγῳ» παραρτ. ἔτ. Γ' σ. 633) τῷ 1591 εἰς ἐγκύκλιον ἰδρύσεως σχολείου (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 2 σ. 151 καὶ Ἀθ. Ὑψηλάντου: Τὰ μετὰ τὴν Ἀλωσιν σ. 208) καὶ τῷ 1697 ἐπὶ Π. Κ. Καλλινίκου Β' (Σάθας: Μ. Βιβλ. τ. 3 σ. 408). Ὁ Σάρδεων Γερμανὸς τὸν Δανιήλ τοῦτον προτάσσει Παρθενίου τοῦ β' (ὃν θέλει ποιμάναντα τὴν Ἀρχιάλωνα ἀπὸ τοῦ 1677—1684), μεθ' ὃν εἰσάγει ἄλλον Δανιήλ, ἀναφερόμενον τῷ 1687, 1689, 1691 καὶ Μάϊον τοῦ 1697, σημειῶν ὅμως ὅτι «ἄγνωστον ἐάν ὁ Δανιήλ οὗτος εἶνε ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν πρὸ τοῦ Παρθενίου Δ' ὁμώνυμον» («Θρακικά» Η' 122).

27. **Μακάριος**, 1700—1713. Ἀπὸ πρῶτον, ἐπ. Μετρῶν, ἐκλεγείς τὴν 28 Ἀπριλίου 1700. Τὸ ἔτος τοῦτο ἀναγράφει, κατὰ Μάϊον, σιγίλλιον τῆς Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Θεῶν («Ἑλληνικά» ἔτ. Α' 1929, σ. 397). Τῷ δὲ 1702—1713 φέρεται ὑπογράφει διάφορα πατρ. ἔγγραφα (Miklosich-Müller Acta P. C. p. VI ff. 213). Κατὰ Γεδεών (Ὁμολογία διατάξεως Α' σ. 73) ὁ Μακάριος ἀπὸ Μετρῶν εἰς μετετέθη εἰς Ναῦπακτον τῷ 1697, ἀλλὰ μὴ βυνηθεὶς νὰ μεταβῇ ἐκεῖ παρητήθη τὸν Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους· τῷ δὲ 1700 Καλλίνικος ὁ Β' ἠκύρωσε συνοδικῶς τὴν μετάθεσιν ἐκείνην, ὁρίσας ὅπως ὁ «Μακάριος ἔχει ἄδειαν ἐλευθέρως καὶ ἀνεμποδίστως μετατεθῆναι ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς Μετρῶν εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν ἀπροκριματίστως», ὅτε καὶ ὡς πρῶτον Μετρῶν μετετέθη εἰς Ἀρχιάλωνα.

28. **Καλλίνικος**, 1713—1732. Διάδοχος τοῦ Μακαρίου, ἀναφέρεται εἰς πατριαρχικά ἔγγραφα τοῦ 1718 (Μάϊος), τὸν Φεβρ. 1719 (Σιγίλλιον σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ναυπλίου—Ἀργους), τὸν Ἰούνιον καὶ Αὐγούστον 1723, τὸν Ἰανουάρ. τοῦ 1724 (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882. σ. 500 «Ἑλληνικά» Α'. σ. 421) τὸν Δεκ. τοῦ 1726, τὸν Ἰαν. καὶ Σεπτ. καὶ Νοέμβ. 1727 καὶ Νοέμβ. 1729 («Ἑλληνικά» Α'. σ. 434 καὶ Γ'. 118 καὶ 122 πρβλ. καὶ Β'. σ. 415, 431, 434. Δελικάνη Β' 486, 487, 490, 666 καὶ Γ' 843. «Νέα Σιών» 1932 σ. 550, 562 καὶ 1933 σ. 165). Τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1732 ἦν συνοδικὸς ἐπὶ ΠΚ. Παΐσιου Β' (Ἀρχιεὶον Θρακικοῦ λαογρ. καὶ γλῶσσ. θησαυροῦ τοῦ τ. Α'. σ. 208).

29. **Ναθαναήλ**, 1739—1753. Ὁ Καλονάρης ἢ Κλωνάρης, ἐκλεγείς πρὸ τοῦ 1739 (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882 σ. 282 *Revue d'Orient latin* Paris 1873 p. 318) παρέμεινε μέχρι Νοεμβρίου 1759, ὅτε μετετέθη εἰς Ἐφεσον, καὶ ἀναγράφεται εἰς πατρ. Πράξ. τῶν ΠΚ. Παΐσιου

Β'. Νεοφύτου ΣΤ'. καὶ Κυρίλλου Ε'. (Δελικάνη Πατρ. Ἔγγρ. Γ'. 446. 450. 456. 499. Μ. Γεδεών Κανον. Διατάξεις Α'. σ. 230. 234. 240. «Ἑλληνικά». Γ'. σ. 56 καὶ 145).

30. **Ἀνανίας**. 1753—1773. Διάδοχος τοῦ Ναθαναήλ, ἀπὸ ἱερομονάχων, πελοποννήσιος ἐκ Καλυβίων τῆς Ζαρούχλης (ἐπαρχίας Κορινθίας καὶ Κερνίτζης). Φέρεται ὑπογεγραμμένος εἰς Πατρ. Πράξεις κατὰ Ἰαν καὶ Φεβρ. 1759 (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882. σ. 202 καὶ «Ἑλληνικά» ΣΤ'. σ. 201 εἰς σιγίλλιον τοῦ ΠΚ. Σερραφεῖφ Β', ἐπικυροῦν τὴν σταυροπηγιακὴν ιδιότητα τοῦ ἐν Δαδίῳ μοναστηρίου τῆς «Θεοτόκου Βερνικοβιτίσσης»), κατὰ Σεπτ. 1765 (Μανο : Familie Mano. Bucarest. p. 119) καὶ Ἰαν. 1767 (Ἱερὸς Νυμφαγωγός, Κπολις 1859 σ. 115). Τὸν Φεβρουάριον 1773 (ὁ σύγχρονος Ὑψηλάντης : Τὰ μετὰ τὴν Ἄλωσιν σ. 512 ἀναγράφει τὴν μετὰθεσιν κατ' Ὀκτώβριον) μετετέθη εἰς τὴν Μητρόπολιν Δέρκων (Πατρ. Κῶδ. Ζ'. 52), ἔνθα καὶ ἀπέθανε τῷ 1791 τὴν 26 Μαρτίου (Ὑψηλάντης αὐτόθι καὶ Στ. Ἀριστάρχης : Οἱ Δέρκοι, ἐν «Ὁρθοδοξία» 1934 σ. 132).

31. **Γαβριήλ α'**. 1773—1775. Μ. Πρώτοςύγκελλος τοῦ Πατριαρχείου (Πατρ. Κῶδ. Ζ'. 54) διαδεχθεὶς τὸν Ἀνανίαν καὶ ἀποθανὼν πρὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1775. Φέρεται εἰς ἔγγραφα τοῦ ΠΚ. Θεοδοσίου Β' κατὰ Μάϊον 1773 («Ἑλληνικά» Δ'. σ. 235) καὶ Σωφρονίου Β' («Ἑλληνικά» αὐτ. σ. 245).

32. **Ἰωακείμ β'**. 1775—1784. «ἀπὸ ἱερομονάχων καὶ διδάσκαλος» (Πατρ. Κῶδ. Ζ'. 90 καὶ Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882 σ. 228—229). ἐποίμανε τὴν Ἀγχιάλον μέχρι Σεπτεμβρίου 1794, ὅτε μετετέθη εἰς Κύζικον. Ἀναγράφεται εἰς πατρ. ἔγγραφα Σωφρονίου Β'. κατὰ Ἰαν. 1778, Ὀκτ. 1780 καὶ Μάρτιον 1781 «Ἑλληνικά» Δ'. 380 καὶ 387 καὶ Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1883 σ. 250), Νεοφύτου Ζ'. κατ' Ἀπρίλ. καὶ Μάϊον 1793 («Ἑλληνικά» ΣΤ' σ. 127. 133) καὶ Γερασίου Γ'. κατὰ Μάρτιον 1794 περὶ τῆς ἐν Τριγλίᾳ σταυρ. Μονῆς Ἰωάννου Θεολόγου «τῆς Πελεκη» τῆς («Ἑλληνικά» αὐτ. σ. 144).

33. **Ἰωάσαφ**. 1795—1808. Μ. Πρώτοςύγκελλος τοῦ Πατριαρχείου Κπόλεως «τῶν κανονικῶν ψήφων γενομένων ἐν τῷ ἐν Μ. Ρεῦματι ἱερῷ ναφ τῶν Ταξιάρχων» (Πατρ. Κῶδ. Θ'. 72). Τῷ 1808 ὅμως διὰ πολιτικῶν μέσων καὶ ἀπαιτήσει τοῦ Μουσταφᾶ πασᾶ, τὴν ὁποίαν διεβίβασεν ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδοβλαχίας Σκαρλάτος Καλλιμάχης, ὁ Ἰωάσαφ μετετέθη «ἐπιβατικῶς» εἰς Φιλιππούπολιν, τὴν ὁποίαν διώκησε 18 μῆνας, ὅτε ἐπαύθη χαρακτηρισθεὶς ἐν τῇ περὶ τοῦτου πατρ. Πράξει ὡς «Κακοῖωάσαφ, ἐπιβατικῶς εἰσπηδήσας» καὶ καθηρέθη (Πατρ. Κῶδ. Θ'. σ. 261. Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1908 σ. 305 πρ. Γ. Σάρδεων «Θρακικά» Η'. σ. 187 καὶ Β. Μυστακίδης : Κατάλογοι Ἐπισκοπικοὶ

ἐν Ἐπετηρίδι Βυζ. Σπουδῶν ΙΒ'. σ. 228). Ἡ δι' ἐκβιασμοῦ μετὰθεσις αὐτοῦ ἐξ Ἀρχαίου εἰς Φιλιππούπολιν διεξήχθη παρὰ τὰς συνηθείας, διαταχθείσης αὐταρχικῶς ὑπὸ τῶν τούρκων τῆς ἀμέσου ἐξ Ἀρχαίου μεταβάσεως αὐτοῦ εἰς Φιλιππούπολιν χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς Κπολιν, ἐνθα καὶ εἶχε κληθῇ ὑπὸ τοῦ πατρ. Γρηγορίου τοῦ Ε'. Ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος ἐξοικονομοῦντες τότε τὸ πρᾶγμα ἀνέθηκαν εἰς τὸν μητροπολίτην Τορνόβου Μακάριον «ἵνα ποιήσῃ ὡς ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τὰς κανονικὰς ἐκατέρων (δηλ. καὶ τοῦ Ἀγαθουπόλεως Γαβριὴλ) μετὰθεσεις μετὰ τῶν πλησιοχώρων θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων αὐτοῦ» (Πατρ. γράμμα περὶ ἐνώσεως τῶν ἐπαρχιῶν Σωζουπόλεως καὶ Ἀγαθουπόλεως εἰς μίαν, Πατρ. Κῶδ. ΙΑ'. 78, ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Γ. Σάρδεων ἐν «Θρακικοῖς». Η'. σ. 116—118).

34. **Παῦλος**; β'. 1808. Φέρεται ὑπογράφων εἰς πρᾶξιν τῆς ἐν Κπόλει Συνόδου περὶ τῆς ἐν Ἀθῶ Ρωσικῆς Μονῆς (Mansi t. XXXIX c. 1054, ἐνθα ἐσφαλμένως τίθεται ἡ χρονολογία 1803).

35. **Γαβριὴλ** β'. 1808—1813. Ὁπιοῦ Ἀγαθουπόλεως, οὗ ἡ μετὰθεσις, ὡς ἀνωτέρω ἐγράφη, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Τορνόβου ἐν Ρουσσουκίῳ (πρβλ. καὶ Πατρ. Κῶδ. Θ'. 252) τῇ 8 Ἰουλίου 1808. Τῷ δὲ 1813 μετετέθη εἰς Φιλαδέλφειαν (Ἰούλιος).

36. **Εὐγένιος**—1813. Εὐγένιος ὁ Κυρηνεὺς, Ἀθακήσιος, διδάσας ἐν Ἀρχαίῳ μέχρι τοῦ 1807 (Παραμικτ. Σχεδιάσμα σ. 45) καὶ τῷ 1808 κατὰ Μάρτιον ἐκλεγείς Φιλιππουπόλεως, ὅπου ὁμῶς ἀντ' αὐτοῦ, ἐξαναγκασθέντος εἰς «οἰκειοθελὰ παραιτησιν», μετέβη «ἐπιβατικῶς», ὡς εἶδομεν, μετατεθείς ὁ «Κακοιωσάσας» (ἐν τῷ πρὸς τὸν ἡγεμόνα Καλλιμάχην πατρ. Γράμματι λέγεται «μ' ὅλον ὅπου ἡ Ἐκκλησία διὰ κανονικῶν ψήφων καὶ συνοδικῆς ἐκλογῆς φθάσασα κεχειροτόνηκεν ἀρχιερέα» εἰς Φιλιππούπολιν («Θρακικά» Η'. σ. 11,6) ὁ δ' Εὐγένιος ἔμεινε μέχρι τοῦ 1813 ἀνευ ἐπαρχίας ὡς «πρῶν Φιλιππουπόλεως», πιθανῶς ἐν Κπόλει. Τῷ 1813 ἐπὶ ΠΚ. Κυρίλλου τοῦ ΣΤ'. ἀπεφασίσθη ἡ ἀποκατάστασις τοῦ Εὐγενίου εἰς Μηθύμναν ἀλλὰ τὸ περὶ αὐτοῦ καὶ δύο ἄλλων (τοῦ Σμύρνης Ἀνθίμου καὶ τοῦ Μηθύμνης Παναρέτου) συνταχθέν ὑπόμνημα δὲν ὑπεγράφη καὶ δι' ἐπισημειώσεως ἠκυρώθη, ἀντὶ δὲ τῆς Μηθύμνης μετετέθη εἰς Ἀρχαίον κατὰ Ἰούνιον, «τῶν κανονικῶν ψήφων γενομένων ἐν τῷ ἐν Κουρούτσεσσε ἰ. ναφ τοῦ ἀγίου Δημητρίου» (Πατρ. Κῶδ. Θ'. 318 καὶ Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882 σ. 296 σημ. 1).

37. **Ἀγαθάγγελος**. 1819. Ἀγνωστον διὰ τίνα λόγον ἐξελέγη ὁ Ἀ. εἰς Ἀρχαίον, ὑπογράφας καὶ τὴν πρᾶξιν τῆς τρίτης ἀναρρήσεως Γρηγορίου τοῦ ε'. τῇ 14 Ἰαν 1819 (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882 σ. 316). Ἡ

ἀναμφισβητήτως ὅμως μεμαρτυρημένη παρουσία τοῦ Εὐγενίου ὡς Ἀρχιάλῳ ἐν Κπόλει τῷ 1821 καὶ ἡ μετ' ἄλλων συνοδικῶν σύλληψις καὶ φυλάκισις καὶ ὁ μαρτυρικός αὐτοῦ θάνατος τῇ 10 Ἀπριλίου καὶ ἡ ἀμέσως μετὰ τοῦτο κατ' Ἀπρίλιον γενομένη ἐκλογή τοῦ Ἀνθίμου εἰς διαδοχὴν τοῦ «οἰκτρῶς τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος» Εὐγενίου, ὡς ἀναγράφει τὸ πατριαρχικὸν ἔγγραφον τῆς ἐκλογῆς (Θ'. 439), πείθουσιν ὅτι ὁ Ἀγαθάγγελος δὲν ἔγινε δεκτός ἐν Ἀρχιάλῳ καὶ παρέμεινεν ἐν Κπόλει μετατεθείς ἴσως ἀλλαχοῦ, ἀγνωστον ποῦ.

38. **Ἀνθιμος** α'. 1821—1831. Ἀπὸ Σωζουπόλεως, ἐκλεγείς κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1821 (Πατρ. Κῶδ. Θ'. 439 καὶ 440), κατὰ Ἰούλιον 1831 μετετέθη εἰς Κύζικον (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882 σ. 329. 346), ὁπόθεν τῷ 1841, ἔγινεν Οἰκ. Πατριάρχης. Πρὸς τοῦτον, Ἀρχιάλῳ ἔτι δντα, φέρεται ἐπιστολὴ τοῦ Ἡρακλείας Ἰγνατίου, 23 Δεκ. 1827 (Σαβράμη: Κῶδ. Μ. Ἡρακλείας Ἰγνατίου ἐν «Θρακικοῖς» ΣΤ'. σ. 221).

39. **Σωφρόνιος** β'. 1831—ἀπὸ τῶν μοναχῶν, ἐκλεγείς κατ' Αὐγούστον 1831, (Πατρ. Κῶδ. ΙΔ'. 202) καὶ τὴν 7 Μαρτίου 1847 μετατεθείς εἰς Αἴνον (Πατρ. Κῶδ. ΚΒ'. 149) καὶ Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882 σ. 363). "Οτε τῷ 1836 ἀνηγγέθη ἡ μεταθέσις του εἰς Ἐρσέκιον, οἱ Ἀρχιεπίσκοποι ἐναντίονσαν καὶ οἱ ἐκ τοῦ ὄρους παρακληθεὶς κλήροι καὶ λαοὶ καὶ ὡς ἔστιν συστάσαντες ὡς λέγει τὸ Πρακτικὸν ἐστάσαν τὴν ἀπομάκρυνσίν του (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882 σ. 332).

40. **Νεόφυτος** 1836. Ἀπὸ Δημητριάδος μετετέθη εἰς Ἀρχιάλῳ, ὅπου ὅμως δὲν μετέβη, ἀκυρώσει τῆς μεταθέσεώς του· ἐδόθη δὲ εἰς αὐτὸν ἡ μητρόπολις Σωζουσαθοῦπόλεως (Πατρ. Κῶδ. ΙΔ'. 273. 280).

41. **Σωφρόνιος** γ'. 1847—1865. Ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς Λαοδικείας ὁ ἐκ Ραιδεστοῦ Σωφρόνιος προήχθη εἰς Ἀρχιάλῳ εἰς διαδοχὴν τοῦ εἰς Αἴνον μετατεθέντος τὴν 7 Μαρτίου 1847 Σωφρονίου τοῦ β'. (Πατρ. Κῶδ. ΚΒ'. 149 καὶ ΚΕ'. 209—211 καὶ Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882 σ. 363). Πάσχων ἐξ ἀνιάτου νοσήματος ἐπὶ τέσσαρα ἔτη καὶ ἐκ βαρηνκοφας (ἐξ οὗ καὶ «ὁ κωφός» ἐπωνυμεῖτο) παρητήθη κατ' Αὐγούστον τοῦ 1865 καὶ ἐγκατέμεινεν ἐν Ἀρχιάλῳ, ἔνθα καὶ ἀπέθανε τὴν 3 Αὐγούστου 1867 καὶ ἐτάφη εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῶν Ταξιάρχων, ἔνθα ἀνεπαύοντο καὶ τὰ λείψανα τοῦ τῷ 1845 ἐν Ἀρχιάλῳ ἀποθανόντος Μεσημβρίας Γρηγορίου. Εἰς ἀμφοτέρους ἐπὶ τῆς κοινῆς μαρμαρίνης πλακὸς ἐπέγραψεν ὠραῖον ἡρωελεγεῖον ἐκ 10 στίχων ὁ διάδοχος αὐτοῦ Βασίλειος.

42. **Βασίλειος** α'. 1865—1877. Ἀπὸ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Νικαίας Ἰωαννικίου, ἐκ Ζαγοριτσαίνης (νῦν ἀπ' αὐτοῦ Βασιλειάδος κληθείσης) τῆς ἐπαρχίας Καστορίας, ἐκλεγείς τῇ 21 Αὐγούστου 1865, διεκρίθη

διὰ τὴν ἑξοχὸν παιδείαν, τὴν φιλομουσίαν καὶ τοῦ ἡθους τὴν χρηστότητα, δημιουργήσας ἐν Ἀγχιάλῳ ζωηράν κίνησιν περὶ τὰ γράμματα καὶ τὴν φιλανθρωπίαν. Κεκηρυγμένος κατὰ τοῦ μεταθετοῦ τῶν ἐπισκόπων ἡρνήθη τὴν πρωτόθρονον ἐπαρχίαν Καισαρείας, εἰς ἣν προήγαγεν αὐτὸν τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1871 ἡ Ἐκκλησία, ἐν τῷ μεταξὺ ἀναλαβόντα τὴν διεύθυνσιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης (30 Νοεμβρίου 1869—Ἰουλίου 1872). Τῷ 1873 ἐπανήλθεν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς Θεολ. Σχολῆς· τῷ δὲ 1877, ἔνεκα καταγγελίας τούρκων ἐξ Ἀγχιάλου ἐπὶ ἐκδηλώσει συμπαθειῶν πρὸς τοὺς νικηφόρους προελαύνοντας Ρώσους, ἐπαύθη μόλις σωθεὶς ἀπὸ χείρονος κακοῦ ὑπὸ τοῦ προστάτου αὐτοῦ πανισχύρου τραπεζίτου Γεωργίου Ζαρίφη. Ὡς τέως Ἀγχιάλου ἀπὸ τοῦ 1878—1881 παρέμεινεν ἐν Κπόλει προϊστάμενος τοῦ ἐν Σταυροδρομίᾳ ναοῦ καὶ τῆς ἐνορίας τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου μέχρι τῆς 11 Φεβρ. 1881.

43. **Βενέδικτος** 1877—1881. Ὁ Μ. ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Πατριαρχείου, ἐκλεγείς τῇ 17 Ἰουνίου 1877 μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου 1881, ὅτε μετέτεθ' εἰς τὴν Μητρόπολιν Γάνου καὶ Χώρας (Πατρ. Κῶδ. 126 καὶ 277 καὶ Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1882 σ. 634).

44. **Βασίλειος** α'. τὸ δεύτερον 1881—1884. Ἐπιμόνω αἰτήσας τοῦ ἀποκατεστάθῃ εἰς τὴν πρῶην ἐπαρχίαν του, «ὡς καὶ ἄλλοτε εὐδοκίμως ἀρχιερατεύσας ἐν αὐτῇ καὶ θεαρεστῶς ποιήσας τὸ ἐν αὐτῇ λογικὸν τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον» (Κῶδ. 277, 247), ἦν ἐποίμανε μέχρι 22 Δεκεμβρίου 1884, ὅτε ἐπιμόνω ἀξιώσει καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν φίλων του ἐδέχθη τὴν εἰς Σμύρνην μεταθεσὶν του. Ἐν Σμύρνῃ δὲ μετὰ πολυσχιδῇ εὐδόκιμον δράσιν, μεγίστης ἀπολαύων τιμῆς, ἀπέθανε τὴν 23 Ἰαν. 1910.

45. **Γρηγόριος** 1885—1888 ἀπὸ Παραμυθίας, ὁ Δρακόπουλος, ἐκ Μεσημβρίας, ἐκλεγείς τῇ 22 Ἰανουαρίου 1885 καὶ ἐλθὼν εἰς Ἀγχιάλον τῇ 17 Μαρτίου (Πατρ. Κῶδ. ΞΖ'. 304. Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1885 σ. 213. 229. 230 280).

46. **Ἀνθιμος** β'. 1888. Τοῦ Γρηγορίου μετατεθέντος εἰς Καστορίαν, ἐξελέγη τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1888 ὁ Αἴνου Ἀνθιμος ὁ Τσάττος, ἡπειρώτης. Πατρ. Κῶδ. ΞΖ'. 365. Θεωρήσας τὴν εἰς Ἀγχιάλον μετὰθεσὶν του ὡς ὑποβιβασμὸν ἡρνήθη ν' ἀπέλθῃ ἐκεῖ, προτιμήσας, ὡς εἶπε, νὰ λέγῃται πρῶην Ἀγχιάλου, εἰ καὶ βραδύτερον ἐδέχθη τὴν πολὺ ὑποδεεστέραν Μητρόπολιν Λέρου καὶ Καλύμνου. Διὰ τὴν ἀπειθειαν ἡ Ἱ. Σύνοδος ἔπαυσεν αὐτὸν καὶ ἐξώρισεν εἰς ἄγ. Ὅρος τῇ 17 Νοεμβρίου 1888 (Πατρ. Κῶδ. ΞΖ'. 371). Οὗτος εἶνε ὁ διὰ τὰς φι-

λοδοξίας καὶ τὸ πείσμα τῶν ἐχθρῶν Ἰωακείμ τοῦ Γ'. γενόμενος Π. Κπόλεως Ἀνθιμος ὁ Ζ'. (1895—1897).

47. **Σωφρόνιος** δ'. 1888—1889 ὁ ἐπίσκοπος Παμφίλου, προϊστάμενος ἀρχιερατικῶς τοῦ ἐν Γαλατᾷ Κπόλεως ναοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ (Πατρ. Κῶδ. ΞΖ'. 207 καὶ 371. Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1888—1890 σ. 25). Εἰς Ἀγχιάλον ἀπῆλθε τῇ 21 Δεκ. 1888 καὶ μετὰ ἐπτάμηνον μετετέθη εἰς Κάρπαθον καὶ Κάσον, τὴν 5 Αὐγούστου 1889.

48. **Βασίλειος** β'. 1889—1906. Ἀρχιμανδρίτης καὶ πρῶην Διευθυντὴς τῆς Πατρ. Κεντρικῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς ὁ Βασίλειος Γεωργιάδης ἐκ Φιλαδελφείας τῆς Μ. Ἀσίας, προλύτης τῆς θεολογίας τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἐπὶ 8 ἔτη καθηγητῆς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῆς, συμπληρώσας τὰς σπουδὰς του ἐν Μονάχῳ, ἐξελέγη τῇ 8 Αὐγούστου καὶ ἐχειροτονήθη τῇ 21 Σεπτ. 1889 καὶ εἰς Ἀγχιάλον ἀπῆλθε τῇ 5 Ἰαν. 1890 (Πατρ. Κῶδ. ΞΖ'. 387. Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1889 σ. 321. 377. καὶ ἔτ. 1890 σ. 2). Φιλόμουσος καὶ προοδευτικὸς δὲν κατάρθωσεν νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἀπόμνηνον διασπασθεῖσαν ἐνότητα τῶν προυχόντων τῆς Ἀγχιάλου τοῦ 1906 κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων πυρπόλησιν τῆς πόλεως (10 Ἰουλίου) μολὶς σωθεὶς ἐκ τοῦ θανάτου ἐπανῆλθεν εἰς Κπολιν καὶ μετετέθη εἰς τὴν Μητρόπολιν Πελαγονίας (12 Μαΐου 1909) καὶ ἐκείθεν εἰς τὴν τῆς Νικαίας, ἀπὸθεν τῷ 1925 διεδέχθη Κωνσταντῖνον τὸν ΣΤ' εἰς τὸν Οἰκουμένικον θρόνον ὡς Βασίλειος Γ'. ἀποθανὼν τῷ 1929.

49. **Κωνσταντῖνος** 1909 ὁ ἀπὸ Γάνου καὶ Χώρας, ὅστις οὐδ' ἀπῆλθεν εἰς Ἀγχιάλον, ἧς ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος ἀρχιερεὺς. (Γ. Σάρδεων ἐν «Θρακικοῖς» ΣΤ'. σ. 62 καὶ Η'. σ. 125).

Ἐν Ἀθήναις, Ἀπρίλιος 1937

καθ. Ἀδαμάντιος Ν. Διαμαντόπουλος